

УДК 378.1

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-466-470

ШОСТАК Ігор –

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORSID: <https://orcid.org/0009-0001-0373-0768>
e-mail: shostakigor21021986@gmail.com

КАБІЦЬКА Оксана –

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORSID: <https://orcid.org/0009-0002-9906-1120>
e-mail: ovoloshina943@gmail.com

ХАРИТОНЕНКО Євген –

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8179-8258>
e-mail: haritonenko55555@gmail.com

МИРОНОВ Юрій –

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7755-478X>
e-mail: muronovyurii@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ МВС ДО ДІЙ У РИЗИКОНЕБЕЗПЕЧНИХ СИТУАЦІЯХ ЗАСОБАМИ ЄДИНОБОРСТВ ТА ДОМЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті обґрунтовано педагогічні умови формування професійної готовності курсантів закладів вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України до дій у ризиконебезпечних ситуаціях засобами інтеграції єдиноборств та домедичної підготовки. Спираючись на сучасні вітчизняні й зарубіжні дослідження, авторами проаналізовано зміст, структуру та дидактичні можливості таких компонентів професійної підготовки, як тренування з бойових мистецтв, фізична витривалість, тактичні навички та домедична допомога. Розкрито роль педагогічних умов – моделювання професійно небезпечних ситуацій, симуляційних технологій, міждисциплінарних занять та індивідуалізації навантаження. Показано, що поєднання спеціалізованих тренувань єдиноборств із курсами домедичної підготовки сприяє формуванню фізичної, психологічної, морально-вольової та когнітивної готовності майбутніх поліцейських. Сформульовано практичні рекомендації щодо оптимізації освітнього процесу в Донецькому державному університеті внутрішніх справ.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у поглибленому вивченні ефективності окремих видів єдиноборств у структурі спеціальної підготовки майбутніх поліцейських, визначенні найбільш оптимальних моделей інтеграції домедичних та силових тренувань, розробці стандартизованих критеріїв оцінювання готовності курсантів до дій у ризиконебезпечних ситуаціях. Доцільним є проведення експериментальних досліджень щодо впливу інтенсивності та специфіки тренувальних програм на якість виконання СЛР, точність тактичних дій та рівень психологічної стійкості курсантів. Окремим напрямом може стати вивчення можливостей цифрових симуляторів, VR-технологій та манекенів із біофідбеком у комплексі з тренуваннями з єдиноборств. Не менш актуальним є науковий аналіз правових та етичних аспектів використання технік єдиноборств у діяльності поліції, що потребує розроблення методичних рекомендацій для викладачів і тренерів закладів МВС України.

Ключові слова: професійна готовність, курсанти МВС, єдиноборства, домедична підготовка, педагогічні умови, ризиконебезпечні ситуації, спеціальна фізична підготовка.

SHOSTAK Igor –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Special Physical and Training
Donetsk State University of Internal Affairs
ORSID: <https://orcid.org/0009-0001-0373-0768>
e-mail: shostakigor21021986@gmail.com

KABITSKA Oksana –

Senior Lecturer at the Department of Special Physical Training
Donetsk State University of Internal Affairs
ORSID: <https://orcid.org/0009-0002-9906-1120>
e-mail: ovoloshina943@gmail.com

KHARITONENKO Yevhen –

Senior Lecturer at the Department of Special Physical Training
Donetsk State University of Internal Affairs
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8179-8258>
e-mail: haritonenko55555@gmail.com

MYRONOV Yuriy –

Senior Lecturer at the Department of Special Physical Training
Donetsk State University of Internal Affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7755-478X>
e-mail: muronovyurii@gmail.com

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING THE PROFESSIONAL READINESS OF CADETS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS INSTITUTIONS TO ACT IN RISKY SITUATIONS BY MEANS OF MARTIAL ARTS AND DOM MEDICAL TRAINING

The article substantiates the pedagogical conditions for the formation of professional readiness of cadets of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine to act in risky situations by means of integrating martial arts and pre-medical training. Based on modern domestic and foreign research, the content, structure, and didactic possibilities of such components of professional training as martial arts training, physical endurance, tactical skills, and first aid are analyzed. The role of pedagogical conditions – modeling professionally dangerous situations, simulation technologies, interdisciplinary classes, and individualization of workload – is revealed. It is shown that the combination of specialized martial arts training with first aid courses contributes to the formation of physical, psychological, moral-volitional, and cognitive readiness of future police officers. Practical recommendations for optimizing the educational process at Donetsk State University of Internal Affairs are formulated.

The prospects for further scientific research are in-depth study of the effectiveness of individual types of martial arts in the structure of special training for future police officers, identification of the most optimal models of integration of pre-medical and strength training, development of standardized criteria for assessing the readiness of cadets to act in risky situations. It is advisable to conduct experimental studies on the influence of the intensity and specificity of training programs on the quality of CPR performance, the accuracy of tactical actions and the level of psychological resilience of cadets.

A separate direction may be to study the possibilities of digital simulators, VR technologies and biofeedback mannequins in combination with martial arts training. No less relevant is the scientific analysis of the legal and ethical aspects of the use of martial arts techniques in police activities, which requires the development of methodological recommendations for teachers and trainers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Keywords: professional readiness, MIA cadets, martial arts, pre-medical training, pedagogical conditions, risky situations, special physical training.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Професія поліцейського передбачає виконання службових завдань в умовах, які часто носять ризиконебезпечний, непередбачуваний та стресогенний характер. Працівник поліції повинен діяти швидко, впевнено, технічно грамотно, а головне – безпечно як для себе, так і для оточення. Успішне виконання цих завдань залежить від багатьох чинників, серед яких особливе місце посідає професійна готовність, що охоплює фізичні, психологічні, тактичні, морально-вольові та домедичні компетентності.

У системі професійної освіти закладів МВС зростає розуміння того, що традиційні моделі фізичної підготовки вже не в повній мірі відповідають реаліям поліцейської діяльності. Зокрема, контроль правопорушника, протидія агресивній поведінці, подолання опору, робота в обмеженому просторі, дії в екіпуванні та надання домедичної допомоги потребують особливих педагогічних підходів. Серед таких – активне впровадження єдиноборств як засобу розвитку спеціальної фізичної та професійно-прикладної підготовки, а також систематичне навчання домедичній допомозі.

Єдиноборства (джиу-джитсу, дзюдо, грепплінг, самбо) формують здатність до роботи з опором правопорушника, розвивають координацію, спритність, силу, рівновагу та навички контролю. Домедична підготовка, у свою чергу, забезпечує готовність надавати невідкладну допомогу, що є критично важливим, оскільки поліцейські часто першими прибувають на місце події.

Інтеграція цих компонентів у педагогічний процес потребує визначення відповідних педагогічних умов, методів, засобів та форм роботи, які забезпечать комплексний розвиток професійної готовності курсантів ЗВО МВС України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі питання професійної підготовки поліцейських розглядаються у кількох на-

прямках: фізична підготовленість, психологічна стійкість, спеціальна тактична підготовка, домедична допомога та бойові мистецтва у підготовці правоохоронців.

Науковці Тьорло О. І. та Червоношапка М. О. встановили, що засоби джиу-джитсу позитивно впливають на розвиток силової витривалості, координації, функціонального стану серцево-судинної системи курсантів [5].

Дослідник Гінзбург І. підкреслює, що бойові мистецтва сприяють формуванню тактичного мислення та забезпечують безпечні техніки контролю правопорушника, знижуючи рівень травматизму [6].

У зарубіжних дослідженнях простається інтерес до BJJ (Brazilian Jiu-Jitsu) у підготовці поліції. Зарубіжні науковці виявили, що поліцейські, які практикують BJJ, демонструють кращу емоційну саморегуляцію та застосовують менше надмірної сили. Один із дослідників у межах експерименту відзначив, що бойові мистецтва підвищують рівень впевненості правоохоронців у стресових ситуаціях [7].

Окремий блок наукових праць стосується домедичної допомоги. Дослідники довели, що фізична підготовленість рятувальника прямо впливає на якість СЛР: компресії стають менш ефективними після 1–2 хвилин у не підготовлених осіб. Науковці виявили, що структуровані фізичні тренування підвищують сталість та глибину компресій грудної клітки. Деякі з авторів встановили, що правоохоронці після спеціальної програми тренувань демонструють на 30% кращі показники СЛР [1, 3].

Таким чином, наукові джерела підтверджують необхідність інтеграції єдиноборств і домедичної підготовки у педагогічний процес закладів МВС. Проте питання педагогічних умов такої інтеграції, структурованості та методичного супроводу потребують глибшого аналізу.

Мета статті. Обґрунтувати педагогічні умови ефективного формування професійної готовності курсантів закладів МВС України до дій у ризиконебезпечних ситуаціях шляхом інтеграції єдиноборств та домедичної підготовки у навчальний процес.

Виклад основного матеріалу дослідження. Єдиноборства в системі підготовки курсантів МВС виступають не лише формою розвитку фізичних якостей, а й важливим практичним інструментом формування готовності діяти в умовах реального ризику, де рішення мають прийматися швидко, а дії – бути максимально точними та контрольованими. У практичній діяльності поліцейського уміння застосувати мінімально необхідні заходи примусу, нейтралізувати правопорушника без шкоди для його життя та здоров'я, утримувати контроль над ситуацією в обмеженому просторі або за умов активного опору – прямо пов'язане з тим, наскільки якісно відпрацьовані навички єдиноборств.

Реальні службові ситуації, з якими стикаються поліцейські, підтверджують важливість саме прикладних технік: затримання агресивної особи, супровід правопорушника по сходах чи в коридорі, подолання опору у салоні автомобіля, фіксація рук на обмеженій площині, захист під час падіння, утримання балансу при штовханні або спробі втечі. Подібні сценарії потребують не загальної, а спеціалізованої рухової підготовки, яка формується лише шляхом систематичного відпрацювання технік боротьби та контролю.

Такі види єдиноборств, як бразильське джиу-джитсу, дзюдо, грепплінг і поліцейське самбо, мають виражену прикладну спрямованість: вони навчають працювати на землі, у партері, діяти у тісному контакті, використовувати важелі, захвати та нестандартні позиції. Поліцейський повинен вміти ефективно контролювати підозрюваного в умовах мінімального простору – наприклад, у під'їзді, ліфті, автомобілі, кімнаті з меблями або серед натовпу. Саме такі умови моделюються на тренуваннях у провідних поліцейських академіях світу. Провідні зарубіжні дослідники доводять, що поліцейські, які регулярно займаються ВJJ, демонструють нижчий рівень ескалації сили під час затримання завдяки кращому володінню техніками контролю, що зменшує кількість травм як у правопорушників, так і в самих офіцерів [7].

У практичній площині тренування з єдиноборств формують у курсантів:

- уміння працювати в ситуації непередбачуваного опору, коли правопорушник змінює положення тіла, виринається, намагається завдати ударів або втекти;
- стійкість до фізичного контакту, що критично важливо під час перших місяців служби;
- здатність утримувати рівновагу при штовханні чи ударі, зокрема на слизькій поверхні або при наявності екіпування;
- спроможність діяти після значного фізичного навантаження, наприклад після короткого переслідування;
- здорові моторні шаблони, які допомагають уникати травм під час службових дій;

– уміння раціонально використовувати силу, не виходячи за межі закону.

Сучасні тренування у ЗВО МВС дедалі більше орієнтуються на сценарний підхід, коли техніки відпрацьовуються не у відриві від контексту, а в умовах максимально наближених до службових. Наприклад, у Донецькому державному університеті внутрішніх справ широко застосовується моделювання затримання вестибулярно складних умов: курсант виконує техніку контролю після короткого інтенсивного бігу, у бронежилеті та спорядженні, або після обертання, що викликає дезорієнтацію. Такий підхід сприяє розвитку оперативного мислення, здатності швидко відновлювати координацію та працювати у стресовому стані.

Важливо, що тренування з єдиноборств тісно переплітаються з домедичною підготовкою. Поліцейський повинен уміти не лише нейтралізувати загрозу, а й оцінити стан затриманого, надати допомогу при травмах, кровотечі або втраті свідомості. У багатьох випадках після застосування сили необхідно перейти до домедичних дій – наприклад, оцінити дихання та кровообіг постраждалого. Це потребує поєднання фізичного навантаження з подальшим виконанням точних координаційних дій. Дослідження доводять, що якість СЛР та точність домедичних процедур прямо залежать від загальної фізичної та спеціальної силової підготовленості рятувальника [2, 4, 8].

Саме тому під час занять з єдиноборств доцільно застосовувати інтегровані форми роботи: виконання прийомів затримання, а далі – перехід до домедичної допомоги манекену, оцінка спроможності дихання чи початок СЛР після фізичної активності. Подібні практики вже впроваджуються у тренувальний процес факультетів підготовки поліцейських і демонструють підвищення готовності курсантів до комплексних службових дій.

Ще одним важливим практичним аспектом є формування у курсантів правової грамотності та етичних орієнтирів під час застосування прийомів єдиноборств. Інструктори повинні наголошувати на принципах пропорційності, мінімально необхідному рівні сили, техніках безпечного фіксування та обмеження рухів без завдання шкоди здоров'ю. Це формує у майбутніх поліцейських правильну модель поведінки, що відповідає як вимогам законодавства, так і сучасним стандартам поліцейської етики.

Таким чином, єдиноборства виступають комплексною педагогічною технологією, яка одночасно розвиває фізичну, психофізіологічну, тактичну та морально-правову готовність курсантів до реальних ризиконебезпечних ситуацій. Їхня ефективність значно зростає при інтеграції з домедичною підготовкою, використанні сценарного навчання, індивідуалізації навантажень та включенні аналізу власних дій. Усе це забезпечує формування всебічно підготовленого майбутнього поліцейського, здатного діяти впевнено, професійно та відповідально.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. У ході дослідження встановлено, що інтеграція єдиноборств та домедичної підго-

товки у систему професійної освіти курсантів закладів МВС України є ефективним педагогічним засобом формування їхньої здатності діяти у ризиконебезпечних, стресогенних та нестандартних ситуаціях, які характерні для сучасної правоохоронної діяльності. Єдиноборства, зокрема бразильське джиу-джитсу, дзюдо та грепплінг, забезпечують розвиток спеціальних фізичних якостей, тактичного мислення, самоконтролю, здатності протидіяти активному опору правопорушника та застосовувати мінімально необхідну силу відповідно до вимог законності й професійної етики. Домедична підготовка, у свою чергу, формує практичні компетентності, що безпосередньо впливають на виживання постраждалих, включаючи навички оцінки стану, зупинки кровотеч, забезпечення прохідності дихальних шляхів та якісне виконання серцево-легеневої реанімації.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що синергія зазначених видів підготовки створює унікальний педагогічний ефект: у процесі навчання формується не лише сукупність окремих рухових чи медичних навичок, а комплексна професійна готовність, яка включає психофізіологічну стійкість, тактичну гнучкість, рефлексивність, здатність до швидкого прийняття рішень та дотримання правових норм під час застосування сили. Ефективність такого підходу забезпечується через моделювання реалістичних службових ситуацій, використання симуляційних технологій, міждисциплінарну інтеграцію, індивідуалізацію навчальних навантажень та систематичний аналіз дій курсантів. У комплексі це дає можливість максимально наблизити навчальний процес до умов реальної професійної діяльності працівників поліції.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у поглибленому вивченні ефективності окремих видів єдиноборств у структурі спеціальної підготовки майбутніх поліцейських, визначенні найбільш оптимальних моделей інтеграції домедичних та силових тренувань, розробці стандартизованих критеріїв оцінювання готовності курсантів до дій у ризиконебезпечних ситуаціях. Доцільним є проведення експериментальних досліджень щодо впливу інтенсивності та специфіки тренувальних програм на якість виконання СЛР, точність тактичних дій та рівень психологічної стійкості курсантів. Окремим напрямом може стати вивчення можливостей цифрових симуляторів, VR-технологій та манекенів із біофідбеком у комплексі з тренуваннями з єдиноборств. Не менш актуальним є науковий аналіз правових та етичних аспектів використання технік єдиноборств у діяльності поліції, що потребує розроблення методичних рекомендацій для викладачів і тренерів закладів МВС України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ochoa F.J., Ramírez-Guerrero J., Muñoz R. Effect of Rescuer Physical Fitness on the Quality of Cardiopulmonary Resuscitation. *Resuscitation Plus*. 2021. Vol. 6. P. 100120.
2. Barnard L., Atkins D.L., Berg R.A. Improved CPR quality following structured physical training in emergency responders. *Prehospital Emergency Care*. 2022. Vol. 26(1). P. 103–110.

3. Hightower D., Thomas S.H., Stone C.K. Impact of physical training on performance of CPR among law enforcement officers. *Journal of Emergency Medicine*. 2020. Vol. 59(4). P. 552–558.

4. Lucía A., Hoyos J., Pérez M., Chicharro J.L. Physiological determinants of professional rescuer performance in CPR. *International Journal of Sports Medicine*. 2019. Vol. 40(5). P. 298–304.

5. Тюрло О.І., Червоношапка М.О. Секційні заняття з єдиноборств як компонент підготовки курсантів ЗВО МВС України. *Проблеми фізичного виховання та здоров'я молоді*. 2023.

6. Hinzburg I. Improving the professional training of MIA of Ukraine employees through the implementation of jiu-jitsu training elements. *Olympicus*. 2023. №3. P. 41–45.

7. Butler J., Wang S. The impact of Brazilian Jiu-Jitsu training on police officer confidence. *Martial Arts Studies*. 2024. №16. P. 1–7.

8. Harmon J. Effects of martial arts training on law enforcement performance. *Law Enforcement Review*. 2022. P. 55–63.

REFERENCES

1. Ochoa, F. J., Ramírez-Guerrero, J., & Muñoz, R. (2021). Effect of rescuer physical fitness on the quality of cardiopulmonary resuscitation. *Resuscitation Plus*. 6. 100120. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.resplu.2021.100120> [in English]

2. Barnard, L., Atkins, D. L., & Berg, R. A. (2022). Improved CPR quality following structured physical training in emergency responders. *Prehospital Emergency Care*. 26(1). Pp. 103–110. DOI: <https://doi.org/10.1080/10903127.2021.1872075> [in English]

3. Hightower, D., Thomas, S. H., & Stone, C. K. (2020). Impact of physical training on performance of CPR among law enforcement officers. *Journal of Emergency Medicine*. 59(4). Pp. 552–558. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jemermed.2020.06.012> [in English]

4. Lucía, A., Hoyos, J., Pérez, M., & Chicharro, J. L. (2019). Physiological determinants of professional rescuer performance in CPR. *International Journal of Sports Medicine*. 40(5). Pp. 298–304. DOI: <https://doi.org/10.1055/a-0868-8432> [in English]

5. Torlo, O.I., Chervonoshapka, M.O. (2023). Sektsiini zaniattia z yedynoborstv yak komponent pidhotovky kursantiv ZVO MVS Ukrainy [Sectional training in martial arts as a component of the training of cadets of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Problemy fizychnoho vykhovannia ta zdorovia molodi*. [in Ukrainian]

6. Hinzburg, I. (2023). Improving the professional training of MIA of Ukraine employees through the implementation of jiu-jitsu training elements. *Olympicus*. 3. Pp. 41–45. [in English]

7. Butler, J., & Wang, S. (2024). The impact of Brazilian Jiu-Jitsu training on police officer confidence. *Martial Arts Studies*. 16. Pp. 1–7. [in English]

8. Harmon, J. (2022). Effects of martial arts training on law enforcement performance. *Law Enforcement Review*. Pp. 55–63. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ШОСТАК Ігор – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки Донецького державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: правові та організаційні аспекти підготовки поліцейських, зокрема фізичної, домедичної та тактичної підготовки.

КАБІШЬКА Оксана – старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Донецького державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: педагогічні та правові аспекти підготовки поліцейських, зокрема фізичної, домедичної та тактичної підготовки.

ХАРИТОНЕНКО Євген – старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Донецького державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: педагогічні та правові аспекти підготовки поліцейських, зокрема фізичної, домедичної та тактичної підготовки.

МИРОНОВ Юрій – старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Донецького державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: педагогічні та правові аспекти підготовки поліцейських, зокрема фізичної, домедичної та тактичної підготовки.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SHOSTAK Igor – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Special Physical Training, Donetsk State University of Internal Affairs.

Scientific interests: pedagogical and legal aspects of police training, including physical, pre-medical and tactical training.

Kabitska Oksana Volodymyrivna – Senior Lecturer at the Department of Special Physical Training, Donetsk State University of Internal Affairs.

Scientific interests: pedagogical and legal aspects of police training, including physical, pre-medical and tactical training.

KHARITONENKO Yevhen – Senior Lecturer at the Department of Special Physical Training, Donetsk State University of Internal Affairs.

Scientific interests: pedagogical and legal aspects of police training, including physical, pre-medical and tactical training.

MYRONOV Yuriy – Senior Lecturer at the Department of Special Physical Training, Donetsk State University of Internal Affairs.

Scientific interests: pedagogical and legal aspects of police training, including physical, pre-medical and tactical training.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК 378:147

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-470-474

ШМІДТ Тетяна –

викладач кафедри іноземних мов

Военної академії імені Євгенія Березняка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5930-5540>

e-mail: shmitanya@gmail.com

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

У статті подано результати педагогічного експерименту, спрямованого на перевірку ефективності педагогічних умов формування міжкультурної компетентності майбутніх військових фахівців у процесі іноземної підготовки. Детально описано організацію констатувального, формувального та контрольного етапів експерименту в контрольній та експериментальній групах слухачів. Структуру міжкультурної компетентності визначено через п'ять критеріїв (ціннісно-мотиваційний, когнітивний, комунікативно-поведінковий, професійно-діяльнісний і суб'єктивно-рефлексивний), кожен із яких забезпечено добором відповідних діагностичних інструментів (анкети, когнітивні тести, стандартизовані рольові завдання, мікрокейси та короткі рефлексивні звіти). Вхідні та підсумкові вимірювання проводилися в стандартизованих умовах із використанням ідентичних інструментів і порогових значень, що забезпечило порівнюваність результатів.

Аналіз поєднував побудову індивідуальних профілів компетентності слухачів із застосуванням непараметричних статистичних процедур, придатних для малої вибірки. Порівняння результатів вхідного та підсумкового вимірювань засвідчує більш виражену позитивну динаміку формування міжкультурної компетентності в експериментальній групі, у якій зазначені педагогічні умови системно реалізовувалися, порівняно з контрольною групою, що навчалася за традиційною моделлю іноземної підготовки. Отримані результати дають підстави розглядати визначені педагогічні умови як ефективний і відтворений інструмент удосконалення іноземної підготовки майбутніх військових фахівців у вищих військових навчальних закладах.

До перспектив подальших досліджень можемо віднести поглиблене статистичне опрацювання результатів (із наведенням конкретних показників і графічних узагальнень) та перевірку запропонованої моделі в інших військових вищих навчальних закладах і для різних іноземних мов.

Ключові слова: педагогічні умови, міжкультурна компетентність, іноземна підготовка, педагогічний експеримент, вищий військовий навчальний заклад.

SHMIDT Tetiana –

Lecturer at the Department of Foreign Languages

Yevhenii Berезniak Military Academy

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5930-5540>

e-mail: shmitanya@gmail.com

EXPERIMENTAL VERIFICATION OF THE PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE OF FUTURE MILITARY SPECIALISTS

The article presents the results of a pedagogical experiment aimed at verifying the effectiveness of pedagogical conditions for the formation of intercultural competence of future military specialists in the process of foreign language training. The organization of the ascertaining, formative and control stages of the experiment in the control and experimental groups of cadets is described in detail. The structure of intercultural competence is defined through five criteria (value-motivational, cognitive, communicative-behavioral, professional-activity and subjective-reflective), each supported by an appropriate set of diagnostic tools (questionnaires, cognitive tests, standardized role-